

ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ (ΚΑΙ) ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΩΝ

Αριστερή Πρωτοβουλία Γεωτεχνικών

Στην Ελλάδα του σήμερα ενισχύονται οι αναδιαρθρώσεις και προωθούνται τομές ιστορικού χαρακτήρα στο πεδίο των κοινωνικών αγαθών. Η καθημερινότητα αναδιαμορφώνεται συνολικά με βάση τους νόμους της αγοράς. Το νερό και τα δάση (όπως και η υγεία, η παιδεία, το ρεύμα κ.λπ.) ιδιωτικοποιούνται και εμπορευματοποιούνται.

Με το σχέδιο νόμου με τον γενικό τίτλο «**Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των πολυεπίπεδων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής**», εκτός του ότι επιχειρείται ουσιαστικά η ιδιωτικοποίηση της διαχείρισης των υδάτων της Θεσσαλίας, μέσω της ανάθεσής τους στον Ο.Δ.Υ.Θ. Α.Ε., επιχειρείται παράλληλα και η **εκχώρηση της διαχείρισης και της εκμετάλλευσης των δημοσίων δασών της χώρας σε -ιδιωτικά- Υβριδικά Συνεργατικά Σχήματα (Υ.Σ.Σχη.)**.

Η προσπάθεια αυτή ιδιωτικοποίησης της διαχείρισης και της εκμετάλλευσης των δημοσίων δασών γίνεται με το πρόσχημα της προστασίας των δασών από τις δασικές πυρκαγιές (μετά από την παταγώδη αποτυχία προστασίας τους με 1,7 εκατομμύρια στρέμματα καμένα το 2023) και της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής (όπως υποκριτικά αναφέρεται στον τίτλο του νομοσχεδίου).

Μέχρι σήμερα, η διαχείριση των δημοσίων δασών, σύμφωνα με τον Δασικό Κώδικα (ΦΕΚ Α΄ 7/1969) αλλά και τη λοιπή δασική νομοθεσία (ν. 998/1979, ν. 3208/2003 κ.α.), γινόταν από τη Δασική Υπηρεσία. Η διαχείριση των δασών αφορά την οργάνωση και την παρακολούθηση της εφαρμογής της αιφορικής διαχείρισης των δημοσίων δασικών

οικοσυστημάτων και τον έλεγχο τυχόν προβλημάτων εφαρμογής της, την παρακολούθηση της εκμετάλλευσης των δημοσίων δασών από τους Δασικούς Συνεταιρισμούς, την έκδοση οδηγιών για τη διάθεση και αξιοποίηση των δασικών προϊόντων, τον καθορισμό των αμοιβών ανάθεσης των συγκομιστικών και λοιπών εργασιών, την κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών έργων και εργασιών βελτίωσης των ορεινών βοσκοτόπων, καθώς και την υλοποίηση προγραμμάτων βελτίωσης και αξιοποίησής τους κ.α.

Έως σήμερα, η διαχείριση των δημοσίων δασών προβλέπονταν να γίνεται από τη **Δασική Υπηρεσία**, χωρίς όμως αυτό να είναι εφικτό για ένα μεγάλο ποσοστό αυτών. Είναι ενδεικτικό ότι για το 50% των δημοσίων δασών δεν υπάρχουν διαχειριστικές μελέτες, κι αυτό λόγω υποστελέχωσης της δασικής υπηρεσίας και γενικά λόγω της -εδώ και χρόνια- συντονισμένης προσπάθειας παροπλισμού της.

Μέχρι σήμερα, βάσει του ν. 4423/2016, η εκμετάλλευση (όχι και η διαχείριση) των δημοσίων δασών μπορούσε να παραχωρηθεί μόνο σε **Δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας (ΔΑ.Σ.Ε.)**, οι οποίοι (εφόσον πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις που τάσσονται από ειδικές διατάξεις του νόμου) δραστηριοποιούνται στις δασικές εργασίες (υλοτομίες, συγκομιδής δασικών προϊόντων, ρητινοσυλλογής κλαδεύσεις, αραιώσεις, καθαρισμοί δασών κ.α.) και στη διακίνηση, εμπορία, επεξεργασία και μεταποίηση δασικών προϊόντων.

Σήμερα, με το σχέδιο νόμου, η **υλοποίηση της διαχείρισης** (χωρίς να γίνεται σαφές σε κανένα σημείο του νομοσχεδίου, το τι ακριβώς εννοείται με τον όρο «**υλοποίηση της διαχείρισης**») και της εκμετάλλευσης των δασών ανατίθεται, στα Υ.Σ.Σχη. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 15 του νομοσχεδίου «**Εκτός των λοιπών οριζόμενων στην κείμενη δασική νομοθεσία διαδικασιών, η ανάθεση της υλοποίησης της διαχείρισης και της εκμετάλλευσης δημοσίων δασών ή διαχειριστικών μονάδων δύναται να γίνεται κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης του Υπουργού Ενέργειας και Περιβάλλοντος**».

Στους διαγωνισμούς αυτούς (άρθρο 17 παρ. 1) «**Δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσης της υλοποίησης της διαχείρισης και εκμετάλλευσης δημοσίων δασών ή διαχειριστικών μονάδων έχουν οι ΔΑ.Σ.Ε. που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 14 παρ. 2 και τα Υ.Σ.Σχη. που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 14 παρ. 2 έως 7**».

Ποιοι μπορούν όμως να συμμετέχουν στα Υβριδικά Συνεργατικά Σχήματα (Υ.Σ.Σχη.); Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 14 στα Υ.Σ.Σχη., μετέχουν ως μέρη ΔΑ.Σ.Ε. με συνολικό ποσοστό 50% και λοιπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα με συνολικό ποσοστό 50%.

Τα «λοιπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα» μπορούν να είναι (άρθρο 14, παρ. 3) άτομα ή επιχειρήσεις που έχουν ως κύριο αντικείμενο δραστηριότητας τη μεταποίηση ξυλείας και προϊόντων αυτής, με τις προϋποθέσεις ότι έχουν συσταθεί τουλάχιστον εδώ και πέντε (5) έτη, και ότι ο κύκλος εργασιών τους κατά τα τρία (3) τελευταία πλήρη οικονομικά έτη είναι αθροιστικά ίσος ή μεγαλύτερος των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ, ο δε ειδικός κύκλος εργασιών που αφορά τη μεταποίηση ξυλείας και προϊόντων αυτής είναι αθροιστικά ίσος ή μεγαλύτερος των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ. Με τις παραπάνω οικονομικές «προϋποθέσεις» γίνεται εύκολα κατανοητό ότι στην ουσία ως «λοιπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα», μπορούν να συμμετέχουν μόνο οι μεγαλοκαρχαρίες της βιομηχανίας του ξύλου.

Δεν είναι όμως μόνο οι μεγαλοβιομήχανοι της μεταποίησης της ξυλείας που θα μπόυνε στο «κόλπο». **Στο παιχνίδι μπαίνουν και οι «επιχειρηματίες» της «πράσινης» ενέργειας ως «λοιπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα»**, καθώς (άρθρο 14 παρ. 4) κατ' εξαίρεση (sic) στα Υ.Σ.Σχη, μπορούν να συμμετέχουν και φυσικά ή νομικά πρόσωπα με οικονομικές δραστηριότητες που επιτρέπουν την αξιοποίηση της δασικής βιομάζας για παραγωγή θερμικής, ηλεκτρικής ενέργειας ή ανανεώσιμων αερίων από βιομάζα (βιοενέργεια) ή για παραγωγή θερμικής ενέργειας με σκοπό τη διάθεση σε δίκτυα τηλεθέρμανσης, ή για παραγωγή θερμικής ενέργειας με σκοπό τη διάθεση σε εφαρμογές του αγροβιομηχανικού - αγροδιατροφικού κλάδου.

Για να συμμετέχουν στην όλη διαδικασία ανάθεσης τα Υ.Σ.Σχη. ή/και οι ΔΑ.Σ.Ε., θα πρέπει να καταθέσουν εγγύηση συμμετοχής η οποία (άρθρο 18 παρ. 1) θα προσδιορίζεται στο τέσσερα τοις εκατό (4 %) της προϋπολογιζόμενης αξίας της σύμβασης. Ο φορέας δε που θα αναλάβει τελικά την ανάθεση της σύμβασης (ανάδοχος) οφείλει (άρθρο 18 παρ. 4) να παράσχει «εγγύηση καλής εκτέλεσης», σε ποσοστό 10% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

Μόνο από τα παραπάνω ποσοστά των εγγυητικών -εξαιρουμένων όλων των υπόλοιπων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών κ.α. εγγράφων που θα ζητούν οι διαγωνισμοί ανάθεσης- σε συνάρτηση με τους προϋπολογισμούς των συμβάσεων που αναμένεται να είναι αρκετά εκατομμύρια, γίνεται κατανοητό ότι κανένας ΔΑ.Σ.Ε. (που αποτελούνται από μεροκαματιάρηδες δασεργάτες) δεν πρόκειται να κριθεί ανάδοχος. Η ανάθεση των συμβάσεων της υλοποίησης της διαχείρισης και της εκμετάλλευσης δημοσίων δασών, θα δοθεί στο σύνολό της στα Υ.Σ.Σχη. στα οποία θα συμμετέχουν και τα «λοιπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα».

Δεν έχουμε καμία αμφιβολία για το ποιος θα έχει τη μερίδα του λέοντος σε συνεργατικά

σχήματα που από τη μία συμμετέχουν δασικοί συνεταιρισμοί (δηλ. δασεργάτες) και από την άλλη μεγαλοεπιχειρηματίες της βιομηχανίας του ξύλου ή της «πράσινης» ενέργειας. Οι πρώτοι μπαίνουν για να βάλουν πλάτη και οι δεύτεροι για να βάλουν τα λεφτά στη τσέπη τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 16, η διάρκεια της ανάθεσης της υλοποίησης της διαχείρισης και εκμετάλλευσης δασών ή διαχειριστικών μονάδων δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μέγιστη διάρκεια μιας διαχειριστικής μελέτης (5 έως 10 έτη). Είναι σίγουρο ότι οι διαχειριστικές μελέτες (οι πρώτες πιλοτικές μελέτες θα ανατεθούν από το ΤΑΙΠΕΔ και θα αφορούν δασικά οικοσυστήματα σε Αττική, Βοιωτία, Αρκαδία και Ηλεία, ενώ αναμένεται να διατεθούν 80 εκατ. από το ΕΣΠΑ για μελέτες και σε άλλες περιοχές) θα έχουν διάρκεια 10 έτη.

Δηλαδή, για 10 χρόνια οι φορείς αυτοί θα έχουν τη διαχείριση και την εκμετάλλευση των δημόσιων δασών. Τα έσοδά τους θα προέρχονται από τις υλοτομίες, τους καθαρισμούς, την απόληψη βιομάζας (λεπτά κλαδιά, νεκροί κορμοί κ.α.) και την πώληση των προϊόντων αυτών ή τη χρήση κάποιων εξ αυτών ή και όλων, από τις βιομηχανίες τους (επεξεργασίας ξύλου) ή τις μονάδες τους (αξιοποίησης βιομάζας) με εξευτελιστικές τιμές πρώτης ύλης. Ποιος ξέρει; Ίσως σύντομα στο μέλλον, στα πλαίσια της διαχείρισης των δασών που βάσει νόμου θα έχουν, μπορεί να δούμε και κατά κεφαλήν «διόδια» για να πάμε μια βόλτα στο δάσος.

Για το «θεάρεστο» αυτό έργο τους θα επιδοτούνται και από πάνω, αφού κατά το νομοσχέδιο (παρ. 1 άρθρο 21) τα Υ.Σ.Σχη. και οι ΔΑ.Σ.Ε. (δηλ. μόνο τα Υ.Σ.Σχη.) με το οποίο έχουν αναλάβει τη διαχείριση και εκμετάλλευση δασών ή διαχειριστικών μονάδων λαμβάνουν ετήσια επιδότηση με βάση τα έσοδα από τους πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων ή από άλλους δημόσιους πόρους.

Ποιος θα ελέγχει και θα πιστοποιεί την ποσότητα της βιομάζας που θα απολαμβάνεται από τα δάση για να καταβληθεί η επιδότηση; Μα και πάλι ιδιώτες βέβαια. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 23, ο έλεγχος και η πιστοποίηση θα γίνεται από ελεγκτές που θα εγγραφούν στο Μητρώο Πιστοποιημένων Ελεγκτών που θα συσταθεί, οι οποίοι θα πιστοποιούν τις ποσότητες βιομάζας που παράγονται από κάθε ανάδοχο σε συνεργασία με τη Δασική Υπηρεσία.

Με λίγα λόγια. Το νέο σχέδιο νόμου της κυβέρνησης έρχεται σε συνέχεια πλήθους νομοθετικών παρεμβάσεων, -κατ' επιταγή των οδηγιών της ΕΕ- διαδοχικών κυβερνήσεων, που μεταξύ άλλων έχουν ως σκοπό την παραπέρα ιδιωτικοποίηση των δημόσιων δασών, καθώς αυτή έχει ξεκινήσει εδώ και χρόνια.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Ο θεσμός των «αναδόχων» όπου πιλοτικά, εταιρείες ανέλαβαν δασικά έργα και μελέτες, καθαρισμούς, αναδασώσεις, κορμποπλέγματα, κ.α. (coca colla, motor oil, ΔΕΗ κ.λπ.).
- Η υπέρογκη χρηματοδότηση εταιρειών μέσω των προγραμμάτων AntiNero I, II και III (πάνω από 400 εκ.) με εποπτεία και διοργάνωση από το ΤΑΪΠΕΔ (και παλιότερα από την Πολιτική προστασία του Χαρδαλιά) για καθαρισμούς, δασική οδοποιία κι άλλα αντιπυρικά έργα και μελέτες, με τη δασική υπηρεσία να τρέχει ασθμαίνοντας, όπου προλαβαίνει κι όπου μπορεί να πάει δίχως αυτοκίνητα, καύσιμα και προσωπικό.
- Οι παραχωρήσεις δασικών εκτάσεων σε μεγαλοεταιρείες ενέργειας για εγκατάσταση ΑΠΕ, ξενοδοχειακών μονάδων, εξορύξεις (ελληνικός χρυσός κ.α.), που σε κάποιες περιπτώσεις μάλιστα οι εταιρείες έχουν περιφράξει τις εκτάσεις αυτές κι απαγορεύουν ακόμα και την είσοδο (βλ. Πάρνηθα).
- Ο «μνημονιακός» νόμος 4237 του 2014 (ο επονομαζόμενος τότε «νόμος λεηλασίας των δασών»), ο οποίος τροποποίησε το άρθρο 51 του ν. 998/1979 επιτρέποντας την παραχώρηση δάσους σε βιομηχανίες άντλησης κι εμφιάλωσης νερού, δηλαδή στις πηγές και στις λεκάνες απορροής.

Το νέο σχέδιο νόμου είναι ένας ακόμη νόμος με τον οποίο ο δημόσιος πλούτος (δάση, νερά κ.λπ.) χαρίζεται σε «επιχειρηματίες», που παρακάμπτοντας το άρθρο 24 του Συντάγματος και άλλους νόμους, διευκολύνει τη ρευστοποίηση των δασών και την απόληψη ξυλείας χωρίς κανέναν έλεγχο, αχρηστεύοντας τελείως τη δημόσια δασική υπηρεσία, η οποία πρακτικά δεν μπορεί ούτε καν να πάει στις εκτάσεις αυτές. Θα γίνει δηλαδή στη χώρα μας ότι ακριβώς έγινε και στη Ρουμανία πριν από κάτι παραπάνω από 10 χρόνια, όπου αποψιλώθηκαν σχεδόν τα μισά από τα τελευταία παρθένα δάση στην Ευρώπη (μεταξύ άλλων και από ελληνικές ξυλοβιομηχανίες).

Η κυβέρνηση (αυτή και οι προηγούμενες) κλείνει τα αυτιά της στα αιτήματα των συλλόγων των δασικών υπαλλήλων που τόσα χρόνια τώρα ζητάνε να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες αναδιοργάνωσης των δασικών υπηρεσιών και να προσληφθούν επιτέλους ειδικοί επιστήμονες, και λοιπό προσωπικό για την κάλυψη των τεράστιων κενών οργανικών θέσεων. Που μιλάνε για τραγική υποστελέχωση σε όλα τα επίπεδα της λειτουργίας της δασικής υπηρεσία η οποία θα την οδηγήσει σε κατάρρευση. Που λένε ότι η χρηματοδότησή της είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Που, υπό αυτές τις συνθήκες, καλούνται να φέρουν σε πέρας ένα

τεράστιο έργο, το οποίο διαρκώς αυξάνεται. Για την κυβέρνηση (αυτή και τις προηγούμενες) λεφτά υπάρχουν μόνο για «επιχειρηματίες» και όχι για δημόσια αγαθά, ανάγκες ή υπηρεσίες.

Η ιδιωτικοποίηση (και) των δασών το μόνο «καλό» που θα κάνει. είναι στην αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων που θα την αναλάβουν, σε βάρος του λαού και των εργαζομένων αυτής της χώρας, οι οποίοι από τη μία βλέπουν τους ίδιους και τους ίδιους να θησαυρίζουν και από την άλλη τον εαυτό τους να φτωχαίνει συνεχώς. Τα «καλά» άλλωστε των ιδιωτικοποιήσεων, τα είδαμε στα Τέμπη, δεν χρειάζεται να τα δούμε και στα δάση. Η λεηλασία ανθρώπων και φύσης μπορεί και πρέπει να πάρει τέλος.

- Καμία ιδιωτικοποίηση των δασών. Τα δάση ανήκουν σε όλους κι όλες μας.
- Έξω οι επιχειρηματικοί όμιλοι από την διαχείριση των δασών.
- Άμεση στελέχωση και κάλυψη όλων των κενών οργανικών θέσεων της δασικής υπηρεσίας. Χρηματοδότηση για την κάλυψη του 100% των αναγκών της.
- Μέτρα για την προστασία των δασών και του φυσικού περιβάλλοντος.
- Όχι σε κάθε ιδιωτικοποίηση των δημόσιων αγαθών.

ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ
συμμετέχει στο ΕΝΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ για την ΑΝΑΤΡΟΠΗ